

Actualisatie voortgang

Landelijk Actieprogramma Netcongestie

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1

04 Sneller bouwen

- 05 Ontwikkelingen
- 06 Versnellingspakket uitbreiden elektriciteitsnet

Hoofdstuk 4

18 Beter Benutten Kleinverbruikers

- 19 Ontwikkelingen
- 20 Aansluitingen kleinverbruik
- 21 Aansluittermijnen KV
- 22 Laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer

Hoofdstuk 2

07 Beter Benutten Mogelijk Maken

- 08 Ontwikkelingen
- 09 Congestiemanagement
- 10 Capaciteitsbeperkingscontracten
- 11 Redispatch
- 12 Alternatieve transportrechten

Hoofdstuk 5

23 Slimmer Inzicht

- 24 Ontwikkelingen

Hoofdstuk 3

13 Beter Benutten Bedrijven & Instellingen

- 14 Ontwikkelingen
- 15 Wachtrij regionale netbeheerders
- 16 Wachtrij landelijke netbeheerder
- 17 Maatschappelijke prioriteit in de wachtrij

Inleiding

Netcongestie

We werken toe naar een duurzaam en energieonafhankelijk Nederland waar we kunnen rekenen op een betrouwbare en veilige energievoorziening. Dit leidt tot verdere elektrificatie van de energievoorziening waardoor de vraag naar transportcapaciteit sneller groeit dan het elektriciteitsnet uitgebreid kan worden. Dit zorgt steeds vaker voor drukte op het net: netcongestie.

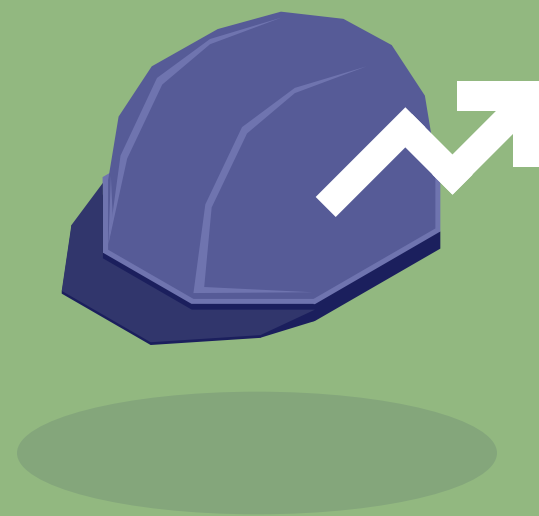
Doelstelling

In het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN) werken het Rijk, medeoverheden, netbeheerders en marktpartijen samen aan een gemeenschappelijk doel: zorgen voor toegang tot elektriciteit waardoor de maatschappelijke doelen zoveel mogelijk gewaarborgd zijn. Toegang tot het elektriciteitsnet is een voorwaarde voor economische ontwikkeling, woningbouw, mobiliteit en verduurzaming. Om deze toegang te waarborgen werkt het LAN langs vijf actielijnen: Sneller Bouwen, Beter Benutten Mogelijk Maken, Beter Benutten Bedrijven & Instellingen, Beter Benutten Kleinverbruik en Slimmer Inzicht.

Actualisatie

Voor u ligt de actualisatie van de voortgang van het LAN. Hierin behandelen we de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen halfjaar, uiteengezet per actielijn. Daarnaast worden indicatoren belicht die verschillende aspecten van netcongestie monitoren op basis van data van netbeheerders (Stand van de Uitvoering). In het najaar zijn niet alle benodigde gegevens voor een update van de Sneller Bouwen indicatoren* beschikbaar. De voortgangsrapportage die gepland staat voor publicatie in voorjaar 2026 bevat alle indicatoren, gebaseerd op de gegevens uit de jaarverslagen van de netbeheerders.

** waaronder gerealiseerde uitbreidingen per netvlak, status van de lopende projecten en status van de buurtaanpak*

Hoofdstuk 1

Sneller Bouwen

Ontwikkelingen

Doelstelling

Het versnellen van de bouw van de elektriciteitsinfrastructuur

Kenniscommunity netcongestie live:

Via deze website wisselen overheden en netbeheerders kennis uit ten behoeve van de versnelling van de bouw. Het platform biedt een overzicht van praktijkvoorbeelden, handreikingen, onderzoeken en modellen die vanuit het LAN en partners zijn opgesteld.

Richtlijn regionale netbeheerders en VNG voor de borging van trafohuisjes:

Deze uitwerking, in de vorm van een opstalrecht met aanvullende voorwaarden, borgt de regiefunctie van gemeenten en de belangen van de netbeheerder. Hiermee is een belangrijke stap gezet in het verbeteren van de samenwerking tussen gemeenten en netbeheerders.

↗ Dit resulteert in een mogelijke **versnelling van enkele weken tot 12 maanden** per groep transformatorhuisjes.

Onderzoek naar een uniforme taxatiemethodiek afgerond:

Het rapport introduceert een taxatiemethodiek op basis van de vergelijkende methode, opgebouwd uit waarde-componenten. De partners van het LAN zullen de komende periode deze methodiek toetsen op de toepasbaarheid in de praktijk aan de hand van pilots met taxateurs, netbeheerders en grond-eigenaren. De evaluatie hiervan inclusief de vervolgstappen zal plaatsvinden in januari.

↗ Toepassing van deze methodiek resulteert in een mogelijke **versnelling van 3 tot 12 maanden**.

Versnellingspakket uitbreiden elektriciteitsnet

Op 25 april 2025 heeft het kabinet een aanvullende set aan maatregelen aangekondigd langs vier sporen. Met deze aanpak wordt beoogd om de doorlooptijden van hoogspanningsprojecten met jaren te verkorten en nieuwe vertragingen te voorkomen.

Aanpak kortere procedures

Deze aanpak versnelt energieprojecten met een wetgevingstraject en aanvullende beleidsmaatregelen.

Gebieds-investeringen

Het kabinet investeert vanaf 2026 **€197 mln.** voor 6 jaar om de leefkwaliteit te versterken en draagvlak voor HS-projecten te behouden.

Optimaliseren werkwijze TenneT

TenneT optimaliseert zijn werkwijze door meer parallel te werken, een hogere risicoacceptatie en een grotere nadruk op ruimtelijke aspecten.

Aanpak voor urgente projecten

Met de projectenaanpak wordt de regierol van het Rijk versterkt voor de versnelling van urgente projecten op het korte termijn.

Hoofdstuk 2

Beter Benutten Mogelijk Maken

Ontwikkelingen

Doelstelling

Mogelijk maken dat het bestaande elektriciteitsnet beter benut wordt door bedrijven en instellingen met een grootverbruikaansluiting.

Binnen de actielijn zijn afgelopen jaren verschillende contractvormen ontwikkeld. De indicatoren geven aan dat het aantal afgesloten contracten nog niet hard toeneemt. In de praktijk zien we dat de contracten zoals deze nu ontwikkeld zijn niet altijd voldoende aantrekkelijk zijn voor de markt. De netbeheerders blijven werken aan de implementatie en uitrol van deze nieuwe contracten en betrekken hierbij marktpartijen. Daarnaast wordt er binnen het LAN een onderzoek uitgevoerd waarin gekeken wordt naar de motivaties en barrières van bedrijven om flexibiliteit te leveren en de beste methode voor de netbeheerder om hen hiervoor te benaderen.

Tennet heeft 9,1 GW aan capaciteit voor het **tijdsduur-gebonden transportrecht (TDTR)** ^[1] geïdentificeerd waarmee partijen op de wachtrij kunnen worden aangesloten, dit biedt perspectief voor een toename van dit soort contracten in de komende periode. De verwachting is dat hiermee vooral batterijen kunnen worden aangesloten.

Dat er met dergelijke contracten ruimte kan ontstaan voor partijen op de wachtrij **bleek afgelopen voorjaar in Zeeland** ^[2]. Dankzij een afgesloten TDTR door Tennet met een batterij-exploitant is er ruimte vrijgekomen voor 61 Stedin-klanten op de wachtrij.

We werken met 25 acties aan het mogelijk maken van een betere benutting van het net, naast de ontwikkeling en implementatie van contractvormen onder andere:

- Onderzoeken van mogelijkheden om het net zwaarder te belasten, om hiermee ruimte te creëren voor partijen op de wachtrij. Resultaten volgen in de volgende voortgangsrapportage.
- In pilots met GOTORK (gebruik-op-tijd-of-raak-het-kwijt) is aan circa dertig bedrijven gevraagd of zij hun ongebruikte transportcapaciteit nog nodig hebben. Indien ze dit niet kunnen onderbouwen wordt hun gecontracteerde transportcapaciteit verlaagd.

- In juni is het ontwerpbesluit van de herziene versie van het prioriteringskader door de ACM gepubliceerd om te zorgen dat partijen met maatschappelijke prioriteit voorrang krijgen op schaars beschikbare transportcapaciteit. Het herziene kader zal 1 januari 2026 in werking treden.
- Verkennen van de inzet van gasgestookte opwek om meer ruimte te creëren voor partijen die op de wachtrij staan voor extra afnamecapaciteit. Resultaten zullen in de volgende voortgangsrapportage volgen.

Congestiemanagement

Om de pieken op het elektriciteitsnet te dempen, zijn er twee vormen van congestiemanagement ontwikkeld: capaciteitsbeperkingscontracten en redispatch. Beide voorzien in een flexibiliteitsbehoefte van de netbeheerder om overbelasting van het net te voorkomen.

Capaciteitsbeperkingscontracten zijn langlopende contracten waarin afspraken worden gemaakt tussen grootverbruiker en netbeheerder om het gebruik van het stroomnet op specifieke momenten te beperken. De grootverbruiker ontvangt daarvoor een vergoeding. Het beperken kan uiterlijk een dag van tevoren op basis van afroep door de netbeheerder of op vastgestelde momenten. De netbeheerder en gecontracteerde hebben daardoor relatief meer zekerheid.

Een redispatch-uitvraag kan dezelfde dag nog gedaan worden. Dit biedt de netbeheerder de mogelijkheid om op korte termijn flexibiliteit te ontsluiten om overbelasting te voorkomen. Dat vraagt bedrijven om op korte termijn flexibel te zijn. Ook voor deze service ontvangt de verbruiker een vergoeding.

Netbeheerders werken aan een nieuw soort contract dat helpt om het elektriciteitsnet beter te gebruiken. Dit heet een capaciteitssturingscontract. Het lijkt op het bestaande capaciteitsbeperkingscontract, waarbij gebruikers op drukke momenten minder stroom mogen gebruiken. Maar het nieuwe contract biedt juist ook de mogelijkheid om meer stroom te gebruiken of terug te leveren op momenten dat er ruimte is op het net.

Capaciteitsbeperkingscontracten

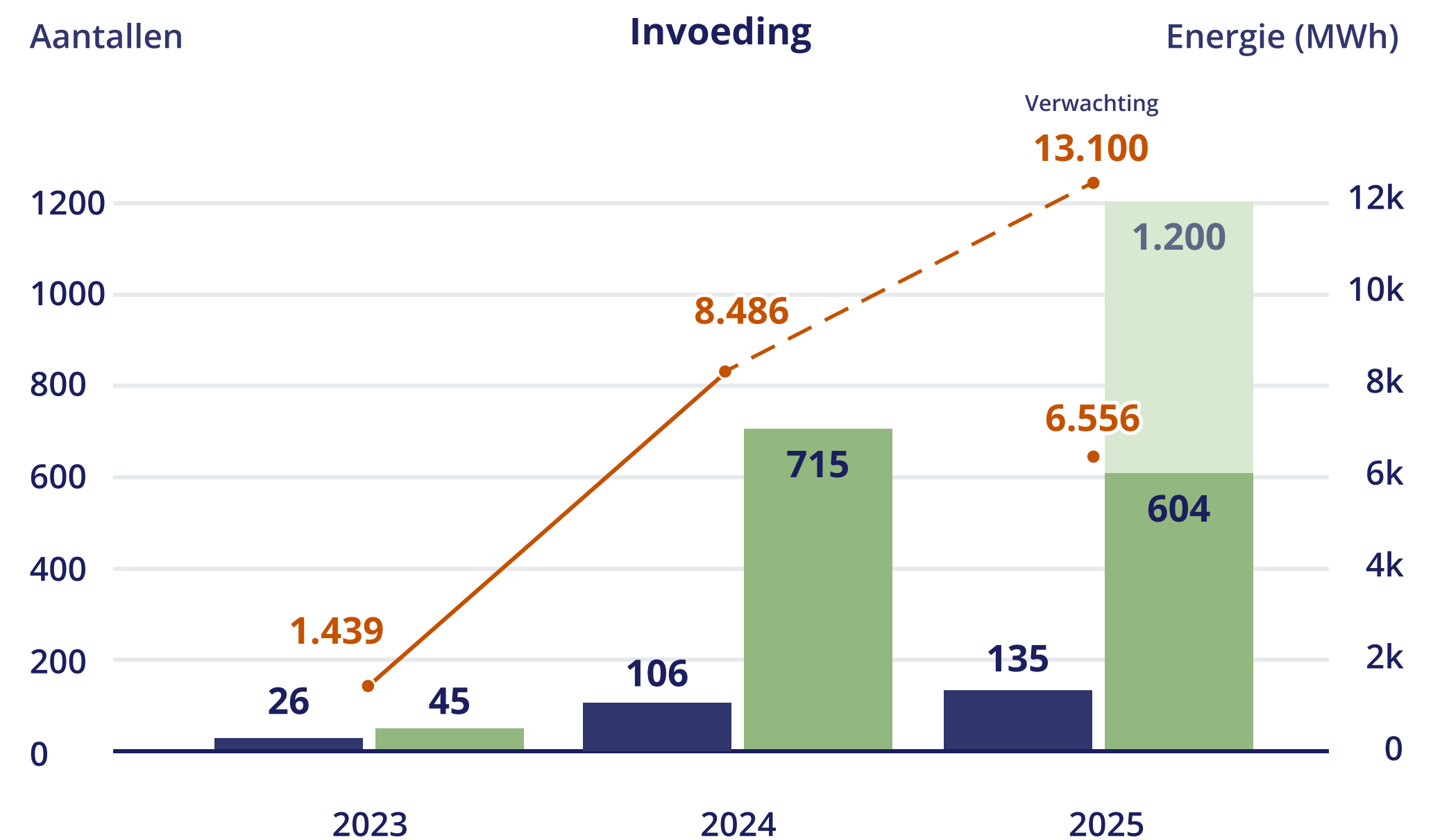
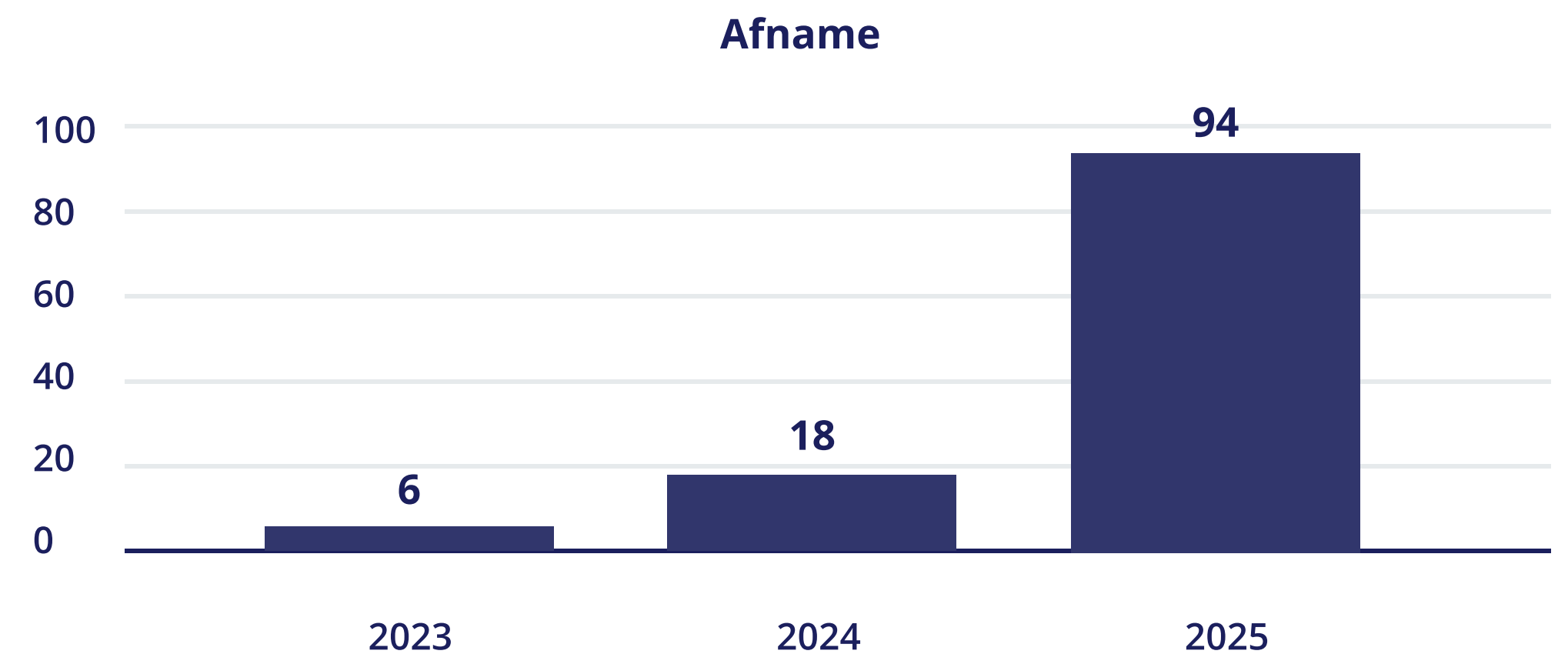
Er zijn verschillende vormen van capaciteitsbeperking die hieronder vallen. Zo kan er op afroep elektriciteitafname of -invoeding verminderd worden. Daarnaast kan er afgesproken worden dat op bepaalde tijden de elektriciteitafname of -invoeding verminderd wordt. In veel gevallen bestaat een overeenkomst tussen de netbeheerder en de klant uit een combinatie van deze twee vormen. Er worden ook pilots gedaan om capaciteitsbeperkingscontracten in groepsvorm af te sluiten.

Het afsluiten van een contract duurt vaak langer dan een jaar, doordat er nu nog sprake is van maatwerk. Per klant zijn er soms meerdere vormen van het capaciteitsbeperkingscontract nodig. Daarnaast is er afstemming nodig over technische en financiële voorwaarden.

Een flexibel contract afsluiten met invoeders is makkelijker dan met afnemers. Dit komt doordat het verlagen van de invoeding van elektriciteit, bijvoorbeeld door een zonnepark, makkelijker is dan het verlagen van afname van elektriciteit, bijvoorbeeld door een fabriek. Het verlagen van elektriciteitsafname zorgt al snel voor een verstoring van de bedrijfsvoering, waardoor het afsluiten van een contract minder aantrekkelijk is.

Dat is duidelijk terug te zien in het aantal keer dat capaciteitsbeperkingscontracten die op basis van afroep werken zijn ingezet. Hoewel het aantal contracten voor zowel invoeding als afname toeneemt, zijn contracten voor invoeding het afgelopen halfjaar ruim 600 keer afgeroepen, terwijl contracten voor afname in dezelfde periode niet zijn afgeroepen.

● Aantal actieve contracten ● Aantal keer ingezet ● Totale verminderde energie in MWh

Redispatch

Netbeheerders plaatsen een uitvraag op GOPACS, het handelsplatform voor congestiemanagement, wanneer ze op een bepaalde dag - op korte termijn - extra flexibel vermogen nodig hebben om overbelasting van het net te voorkomen. Een aangesloten bedrijf kan een aanbieding doen om tegen vergoeding het benodigde vermogen beschikbaar te stellen.

Er zijn verschillende soorten redispatch die invloed hebben op de mate van vrijheid in het doen van een aanbod en de vergoedingen die daarbij komen kijken. Bij een vrije bieding kiest een klant of zij een bod wil doen op basis van een uitvraag door een netbeheerder. De netbeheerder kan vervolgens bepalen of ze het aanbod kan gebruiken en de voorwaarden wil accepteren.

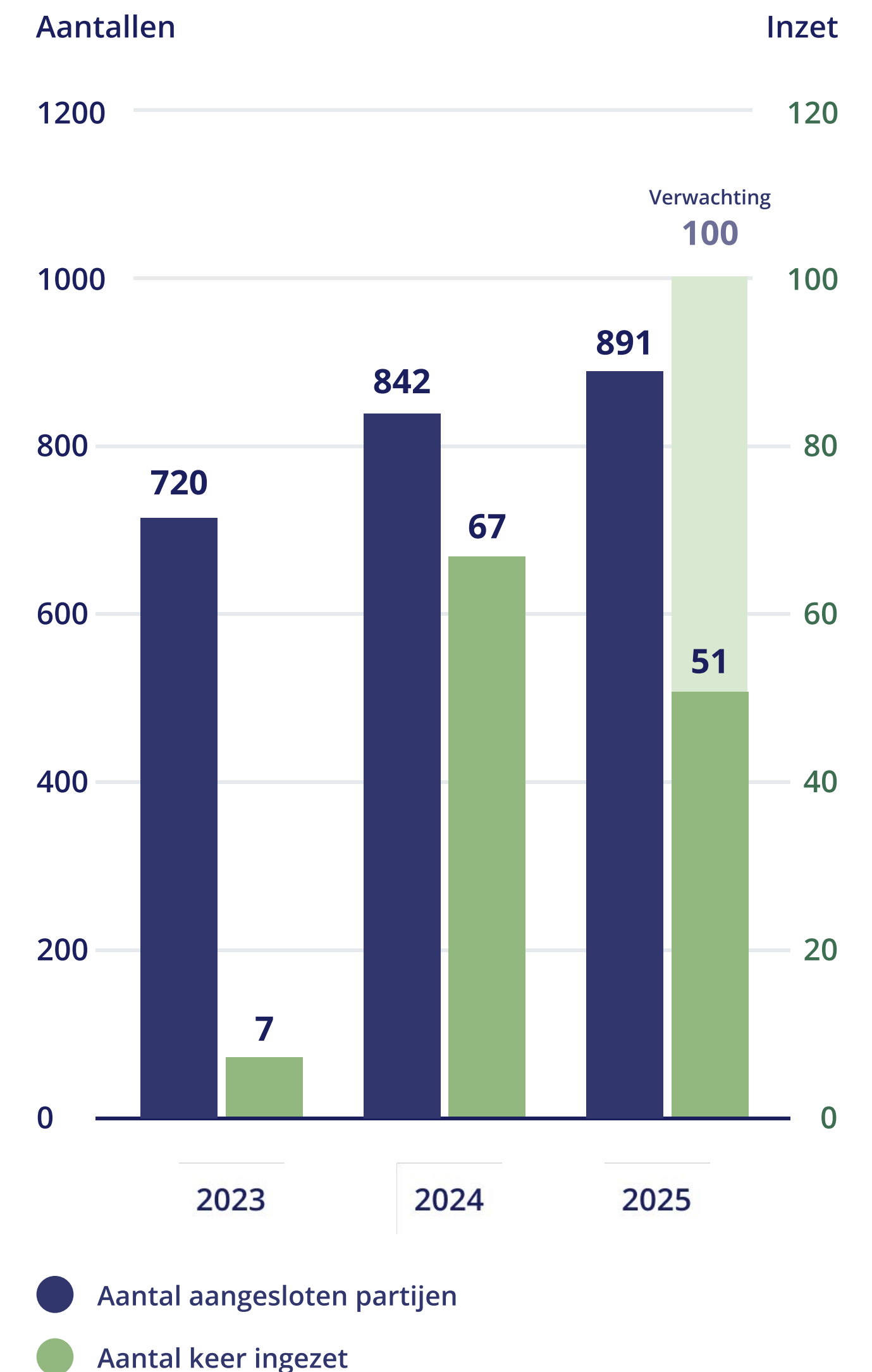
Wanneer een klant een biedplichtcontract heeft afgesloten met de netbeheerder dan is de klant verplicht een bod te doen op basis van de voorwaarden en prijskaders die overeengekomen zijn in het biedplichtcontract. De afspraken kunnen variëren van het dagelijks aanbieden, alleen in bepaalde periodes van het jaar, of in vaste tijdsblokken.

Er zijn nog uitdagingen die grootschalig gebruik van redispatch bemoeilijken. Zo lukt het nog te weinig om

partijen deel te laten nemen en lukt het vaak niet om een tegenbieding te krijgen. Daarnaast is het sturen van gebruik soms technisch nog niet mogelijk en is er nog onduidelijkheid voor deelnemende partijen. Netbeheerders werken samen met GOPACS en marktpartijen aan oplossingen voor deze uitdagingen. Een belangrijke stap is dat er al veel meer gecommuniceerd wordt naar de markt. Zo deelt GOPACS sinds kort regelmatig succesverhalen om het gebruik van congestiemanagement actief te stimuleren.

In de tabel hiernaast wordt het aantal aansluitingen getoond dat is geprekwalificeerd voor redispatch en daardoor met één of beide vormen van redispatch mee kan doen. Bedrijven met een aansluiting van 60MW of groter zijn altijd verplicht om flexibel vermogen aan te bieden.

De tabel laat zien dat het aantal deelnemers toeneemt. Hoewel het aantal deelnemers stijgt, vindt redispatch nog weinig plaats. De netbeheerders doen wel steeds vaker een uitvraag - waar veelal nog geen bod op wordt gedaan - en hebben daarom behoefte aan een verdere toename. Daarnaast is congestiemanagement voor het eerst ook internationaal ingezet.

Alternatieve transportrechten

In 2025 zijn er codewijzigingen geweest, waardoor er drie nieuwe vormen van transportrechten voor elektriciteit mogelijk zijn bovenop het reguliere transportrecht waarbij sprake is van continu en volledig transportrecht. Dit zijn Reststroom, Blokstroom en het tijdsduur-gebonden transportrecht. Alle transportrechten zijn ook met elkaar te combineren.

Deze nieuwe transportrechten bieden de mogelijkheid om elektriciteit in te voeden of af te nemen in de dalen. Hiermee wordt de bestaande infrastructuur beter benut. Dit kan een oplossing zijn voor klanten in de wachtrij of bestaande klanten die hun afname gemakkelijk kunnen verplaatsen naar een ander moment. Bijvoorbeeld door een wagenpark of grootschalige batterijen alleen te laden in de nacht wanneer er weinig elektriciteitsafname is. Bestaande klanten kunnen hierdoor korting krijgen op hun elektriciteitskosten.

Omdat deze rechten nieuw zijn, moet grootschalige toepassing nog op gang komen. Wel lopen er al contractonderhandelingen met klanten. Omdat deze onderhandelingen tijd vragen, is de verwachting dat de aantallen vanaf volgend jaar toe zullen gaan nemen.

De aantallen geven weer hoeveel contracten er op 1 juli 2025 zijn afgesloten en in gebruik zijn.

19

Reststroom

(volledig variabel transportrecht)

Deze optie geeft transportrecht in een congestiegebied zolang het net voldoende vrije 'restcapaciteit' heeft, buiten de piekmomenten om. De netbeheerder laat uiterlijk een dag van tevoren weten of er transportcapaciteit beschikbaar is.

73

Blokstroom

(tijdsblokgebonden transportrecht)

Blokstroom biedt de mogelijkheid om tijdens vooraf bepaalde tijdsblokken transportrecht te krijgen. Bijvoorbeeld in de nacht. Buiten dit tijdsblok is er geen recht op transportcapaciteit. Dit contract wordt alleen door de regionale netbeheerders aangeboden.

2

Tijdsduurgebonden transportrecht

Het tijdsduurgebonden transportrecht geeft recht op transport op het hoogspanningsnet voor minimaal 85% van het aantal uren in de overeenkomst. Voor de overige 15% laat de netbeheerder een dag van tevoren weten of en hoeveel transportvermogen beschikbaar is. Dit contract wordt alleen door TenneT aangeboden.

Hoofdstuk 3

Beter Benutten Bedrijven & Instellingen

Ontwikkelingen

Doelstelling

Meer bedrijven en instellingen toegang geven tot het bestaande elektriciteitsnetwerk (zowel nieuwe aansluitingen als groei in transportvermogen) en het stimuleren van flexibel netgebruik bij bedrijven en instellingen.

De grootverbruikerswachtrij voor afname is toegenomen van ca. 11.000 naar ca. 14.000 verzoeken. Deze stijging onderstreept dat bedrijven en instellingen in toenemende mate met knelpunten te maken krijgen en de druk op hen toeneemt. Daarmee groeit ook de noodzaak voor het flexibiliseren van het elektriciteitsnet. Eerder onderzoek met bedrijven heeft laten zien dat dit niet vanzelf gaat.

Om bedrijven te helpen bij deze noodzakelijke stap van flexibilisering, heeft de actielijn het afgelopen halfjaar o.a. de volgende maatregelen genomen:

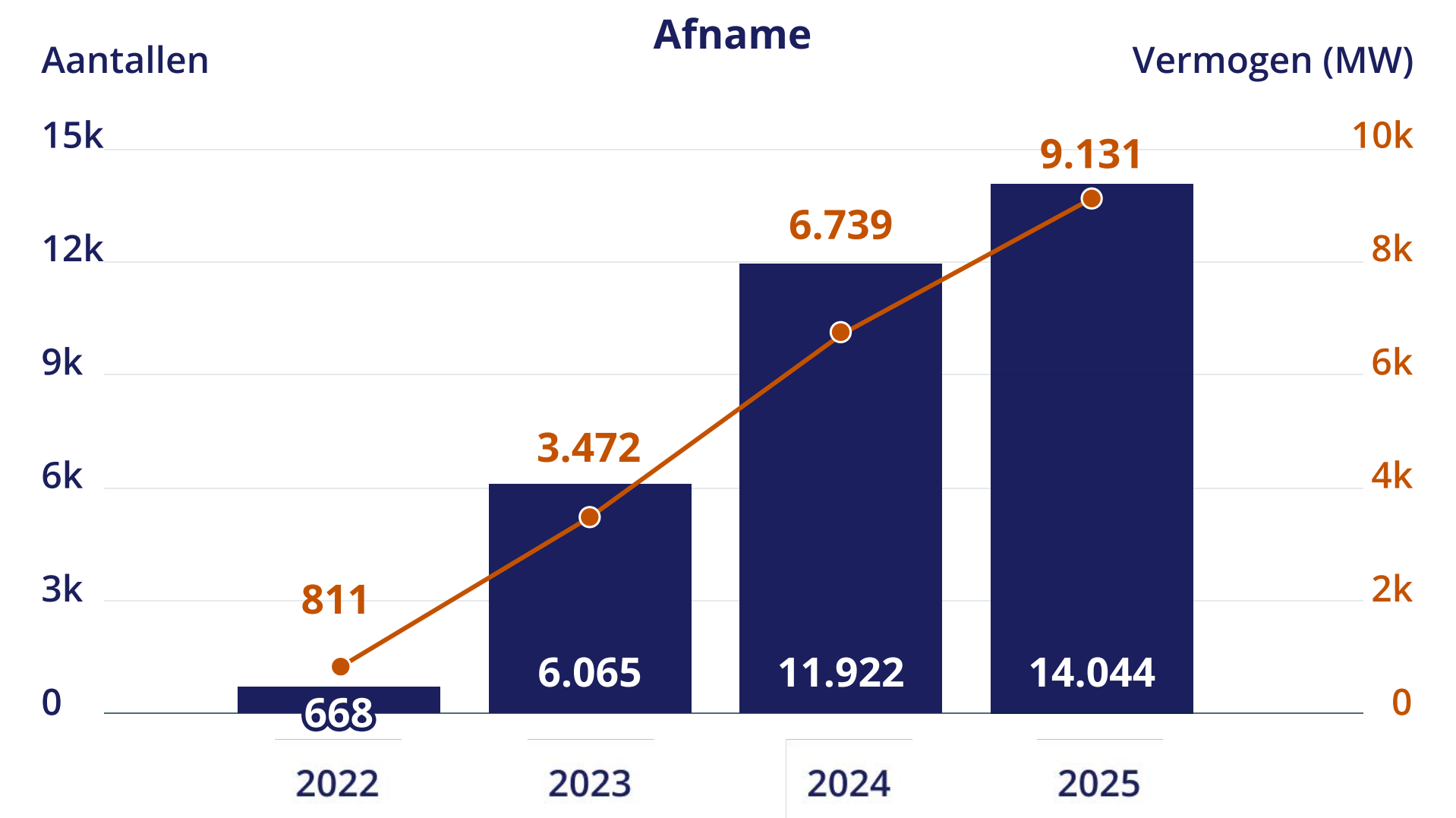
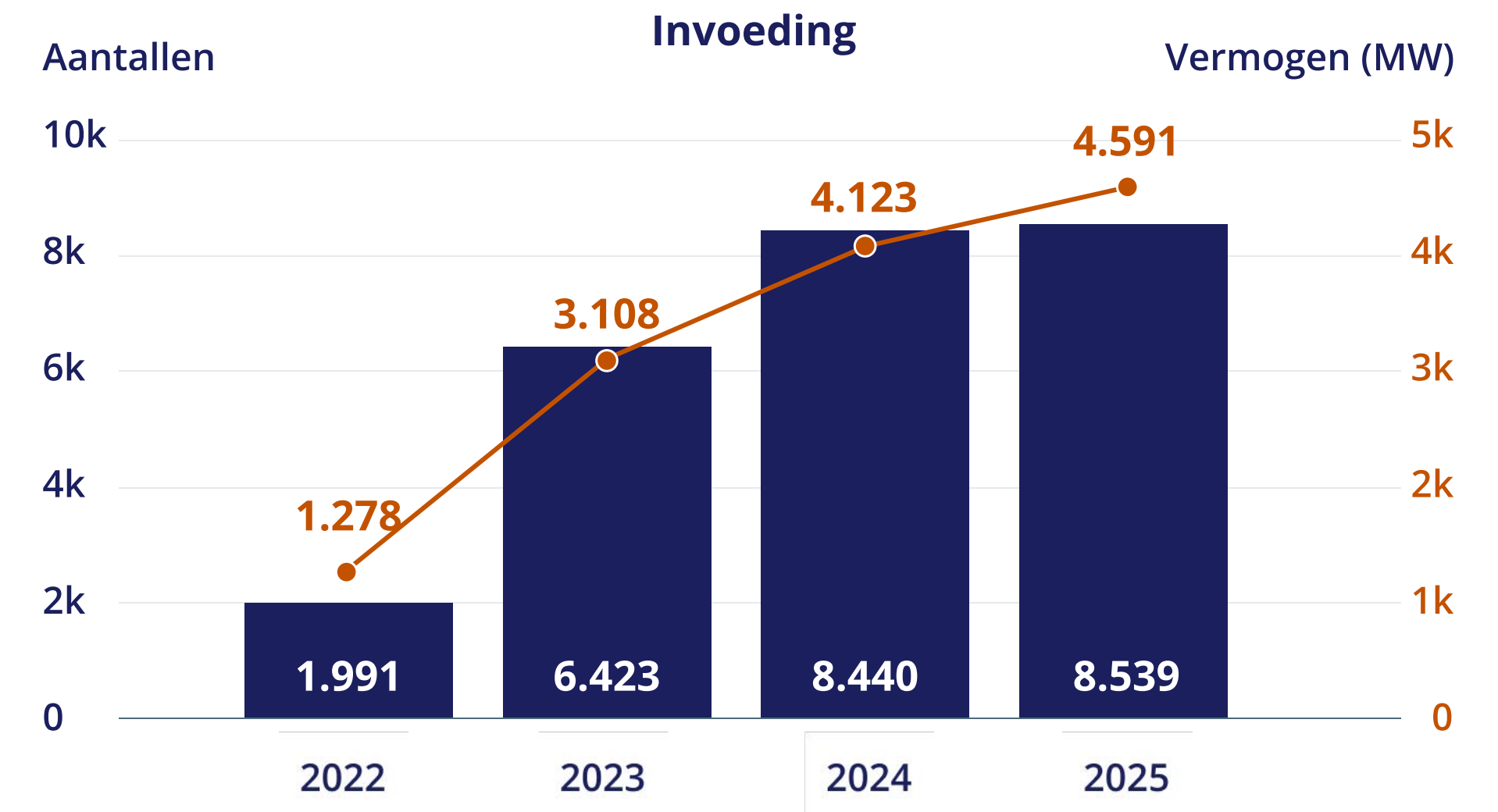
- [De Flex-e subsidieregeling](#) staat voor het eerst open (van 1 april t/m 15 oktober 2025). Bedrijven worden geholpen met het (verder) flexibiliseren van hun stroomverbruik en kunnen advies in huren en/of investeringen doen op het gebied van flexibel stroomverbruik. Het doel is dat bedrijven door praktische oplossingen verder kunnen, zonder eerst te hoeven wachten op een zwaardere aansluiting op het stroomnet. Tijdens de eerste openstelling werd duidelijk dat er nog ruimte was in het budget. Mede daarom is de doelgroep verbreed zodat ca. 12.500 extra bedrijven een aanvraag in kunnen dienen. Ook start verder onderzoek naar het verbreden van de doelgroep.
- Samen met de sectoren brengen we knelpunten in kaart en kijken we welke oplossingen kansrijk zijn. Doel is bedrijven te helpen met a). oplossingen achter de meter b). voorlichting over nieuwe contractvormen en c). congestiemanagement. Afgelopen zomer is gestart met de verkenning met de brancheorganisatie voor ambachtelijke bakkers, NBOV, nadat eerst met de Koninklijke Metaalunie en de Glastuinbouwsector is gestart. De sectorale aanpak is een iteratief project, gaandeweg worden belemmeringen geïnventariseerd en lessen uit de praktijk getrokken die ook als voorbeeld kunnen helpen in andere sectoren.
- Afgelopen zomer zijn partijen op de wachtrij door ons gebeld. Uit de gesprekken is o.a. gebleken dat partijen een sterke drive hebben om te verduurzamen, maar ook aanlopen tegen knelpunten en onduidelijkheid over de duur van netcongestie. Er blijkt bij bedrijven op de wachtrij vooral behoefte aan heel specifiek advies voor hun bedrijfssituatie door gespecialiseerde adviseurs. Daarom is een extra actie gestart: ondersteuning van een samenwerkingsverband tussen Techniek Nederland, VNO-NCW en Netbeheerders. Dit initiatief is erop gericht om de installatiebranche te voorzien van kennis en opleiding zodat zij gericht advies kunnen geven aan bedrijven over flexibel netgebruik en netcongestie.
- Bovendien wordt blijvend ingezet op het Kennisloket Netcongestie om de grote hoeveelheid beschikbare kennis over oplossingen bij netcongestie voor ondernemers, instellingen en overheden op een centrale plek beschikbaar te stellen. In september is [de website](#) vernieuwd en verbeterd.

Wachtrij regionale netbeheerders

Als klanten bovenaan de wachtrij staan, kan het ook nog lang duren voordat hun transportverzoek wordt gehonoreerd. Wachtenden zijn namelijk afhankelijk van uitbreidingen op zowel het regionale net als het landelijke net. Deze uitbreidingen duren vaak jaren. Naast netuitbreidingen kan er ook ruimte worden gecreëerd voor wachtrijklanten wanneer bestaande netgebruikers flexibele contracten afsluiten.

In de tabellen aan de rechterkant wordt de informatie over de wachtlijnen weergegeven, gesplitst in invoeding en afname. Het aantal unieke verzoeken toont hoeveel partijen op de wachtrij staan. Het gevraagde vermogen geeft inzicht in de totale elektriciteitsvraag op de wachtrij.

Het aantal nieuwe aanvragen groeit sneller dan het aantal dat kan worden gehonoreerd. Daardoor neemt de lengte van de wachtlijnen toe, ondanks de inspanningen om deze te verkorten. Dit komt vooral doordat netuitbreidingen langlopende trajecten zijn die vaak pas na enkele jaren ruimte op het net opleveren.

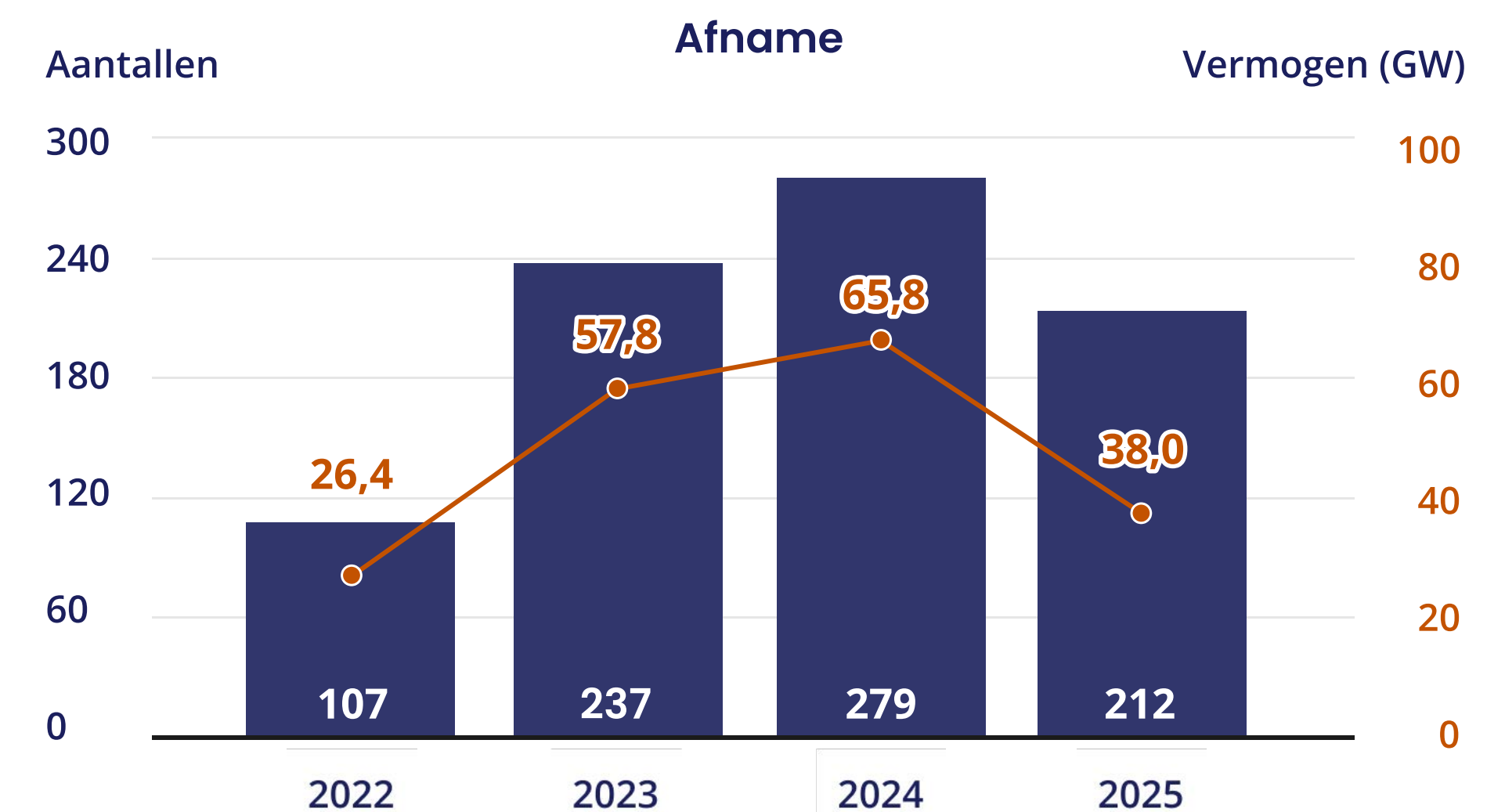
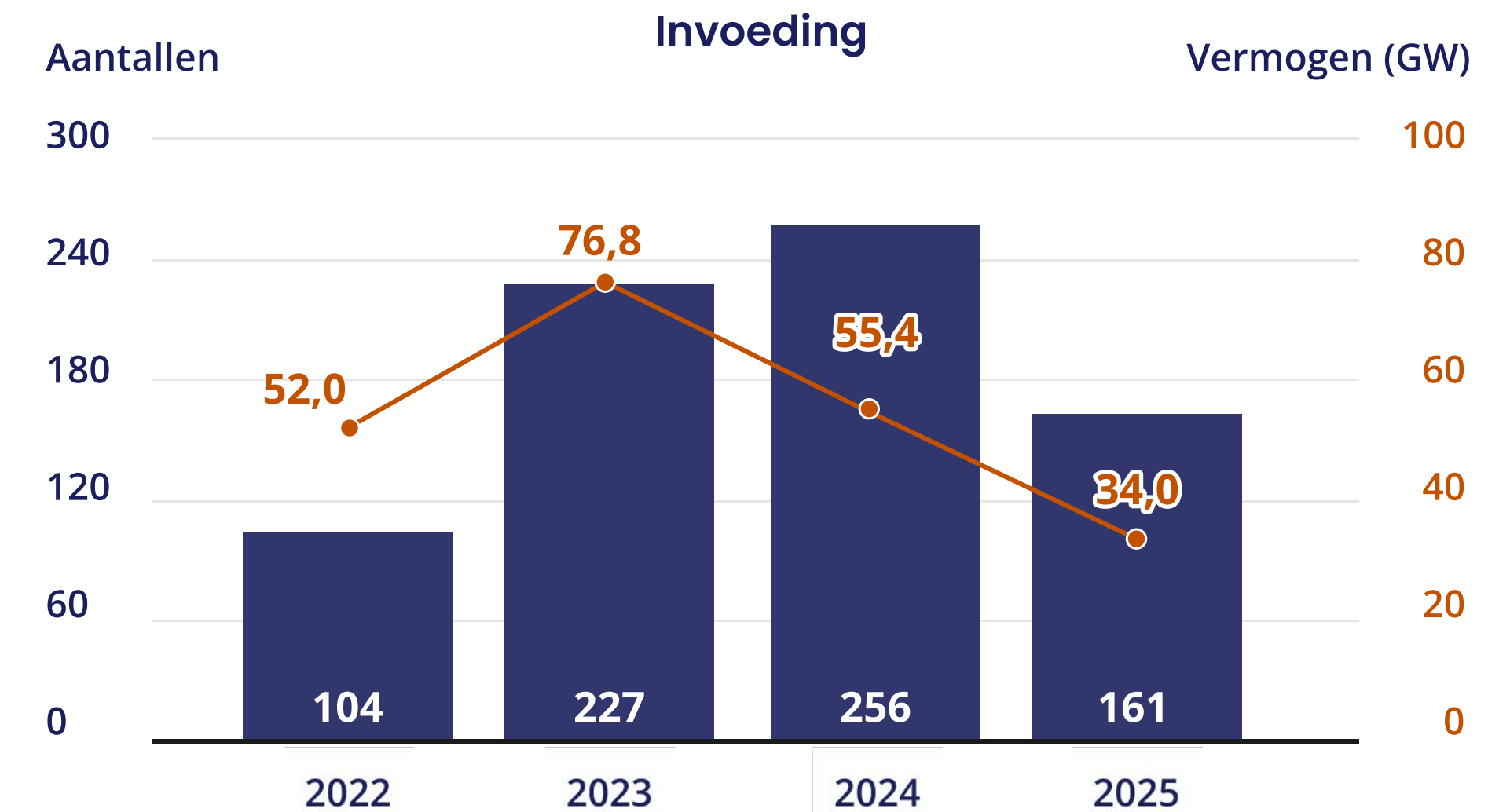
- Aantal unieke verzoeken in de wachtrij
- Vermogen in de wachtrij

Wachtrij landelijke netbeheerder

Op de wachtrij van TenneT staan aanvragen voor industriële grootverbruikers, batterijen en datacenters. Deze aanvragen omvatten zowel aanvragen voor vaste transportcapaciteit als aanvragen voor capaciteit via alternatieve transportrechten.

Deze alternatieve transportrechten zijn interessant voor partijen die flexibel zijn in hun elektriciteitsgebruik - zoals batterijkanten - en in ruil voor korting op hun transportkosten buiten de piekmomenten transportvermogen afnemen. Om zoveel mogelijk kans te maken op transportcapaciteit, hebben potentiële batterijkanten aanvragen ingediend op meerdere stations, waardoor de lengte van de wachtrij de afgelopen jaren sterk was toegenomen.

TenneT is gestart met communicatie over de beschikbaarheid van capaciteit via tijdsduurgebonden transportrechten. Sommige partijen krijgen voorlopig geen capaciteit toegewezen, bijvoorbeeld vanwege een lage positie op de wachtrij of gebrek aan capaciteit via alternatieve transportrechten op het aangevraagde station. Voor sommige klanten op de wachtrij is hun businesscase alleen interessant wanneer ze op basis van een korting op het transporttarief via een tijdsduurgebonden contract transportcapaciteit krijgen. Hierdoor zullen veel aanvragen vervallen en daalt het aantal unieke verzoeken op de wachtrij. De huidige daling komt dus doordat partijen hun verzoeken intrekken, bijvoorbeeld omdat hun businesscase niet rond is of omdat er geen aansluitmogelijkheden zijn op het gewenste station. Het vervallen van aanvragen van (voornamelijk) batterijkanten op de wachtrij is in lijn met de Monitor Leveringszekerheid uitgevoerd door TenneT in 2024. Daaruit blijkt dat in het duurzame energiesysteem 5 GW aan batterijopslag economisch levensvatbaar is. Dat is vele malen minder dan de ruim 80GW die bij TenneT op de wachtrij stond.

- Aantal unieke verzoeken in de wachtrij
- Vermogen in de wachtrij

Maatschappelijke prioriteit in de wachtrij

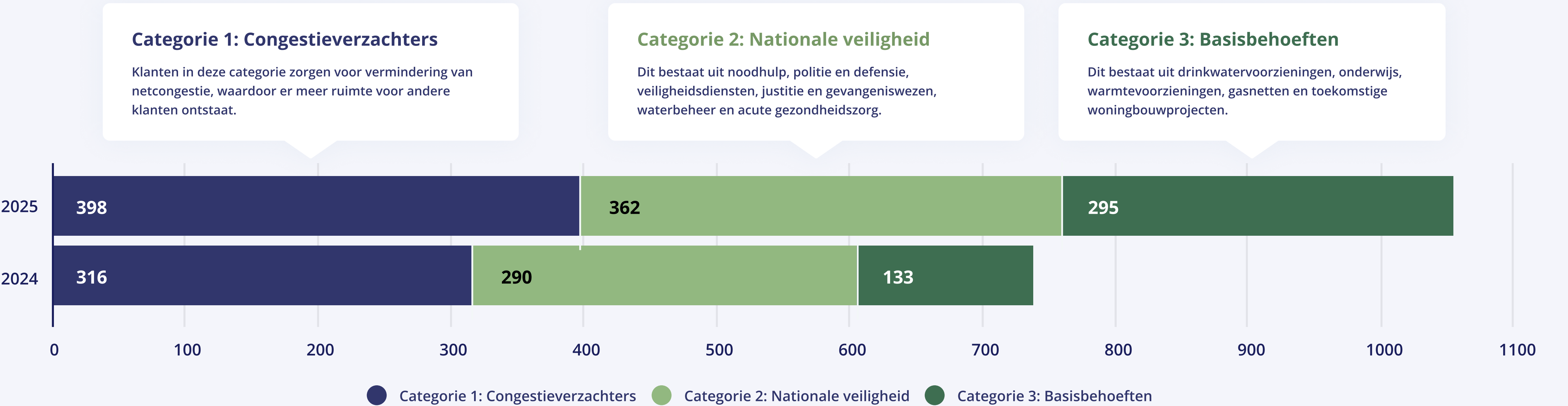
Het principe is dat de netbeheerder toegang tot het stroomnet verleent op volgorde van aanvraag. Dit werkt goed als er voldoende transportcapaciteit beschikbaar is. In tijden van transportschaarste zorgt dit voor onwenselijke situaties waarbij ook aanvragen voor belangrijke maatschappelijke functies onderaan de wachtrij terecht komen. In oktober 2024 heeft de ACM een prioriteringskader vastgesteld.

Volgens dit kader krijgen aanvragen met een maatschappelijk belang voorrang. Dat zijn congestieverzachters, veiligheidsinstanties en basisbehoeften zoals wonen, onderwijs en drinkwater. Voor aanvragers die niet tot een geprioriteerde categorie behoren, volgt toekenning op volgorde van aanvragen.

Volgens het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) waren deze richtlijnen echter niet voldoende

onderbouwd waarna deze zijn vernietigd. De ACM werkt momenteel aan een nieuw prioriteringskader dat op 1 januari 2026 in werking moet treden.

Onderstaande figuur toont het aantal aanvragen voor maatschappelijke prioriteit dat op de wachtrij staat op basis van het huidige kader. Met name de vraag voor transportcapaciteit binnen de categorie basisbehoeften is in 2025 toegenomen.

Hoofdstuk 4

Beter Benutten Kleinverbruikers

Ontwikkelingen

Doelstelling

Een toekomstbestendig laagspanningsnet waarin kleinverbruikers beloond worden om hun verbruik slim te verplaatsen naar rustige momenten. Zo benutten we het net efficiënter, waardoor er ruimte blijft voor verduurzaming en bedrijvigheid.

Het aantal nieuwe of verzwaarde kleinverbruikers-aansluitingen dat jaarlijks wordt gerealiseerd, blijft ongeveer stabiel. Tegelijkertijd hebben aanvragers steeds vaker te maken met langere doorlooptijden. Het is daarom essentieel om de bestaande capaciteit slimmer te benutten.

De kleinverbruikers-actielijn zet hiervoor in op:

- Het uitwerken en invoeren van een nieuw nettatarief dat verbruik op rustige momenten stimuleert. Eind september is gekozen voor een voorstel met een beperkt aantal tijdsblokken. Begrijpelijkheid voor consumenten is hierbij een belangrijk uitgangspunt.
- Het ontwikkelen van technische normen voor slimme warmtepompen, laadpunten, thuisbatterijen, zonnepanelen en home energy management systemen. Begin 2026 zullen de normen voor warmtepompen gereed zijn.
- Het versnellen van innovatie van home energy management systemen (HEMS) via subsidie aan ElaadNL. Met een HEMS-oplossing wordt het voor huishoudens makkelijker om te profiteren van het nieuwe energiesysteem, zonder in te leveren op comfort.
- Het vergroten van bewustwording en handelingsperspectief bij kleinverbruikers met pilots en communicatie, zoals de campagne “[Zet Ook De Knop Om](#)”. Hierin roepen we huishoudens op om drukke momenten op het stroomnet te vermijden.

Aansluitingen kleinverbruik

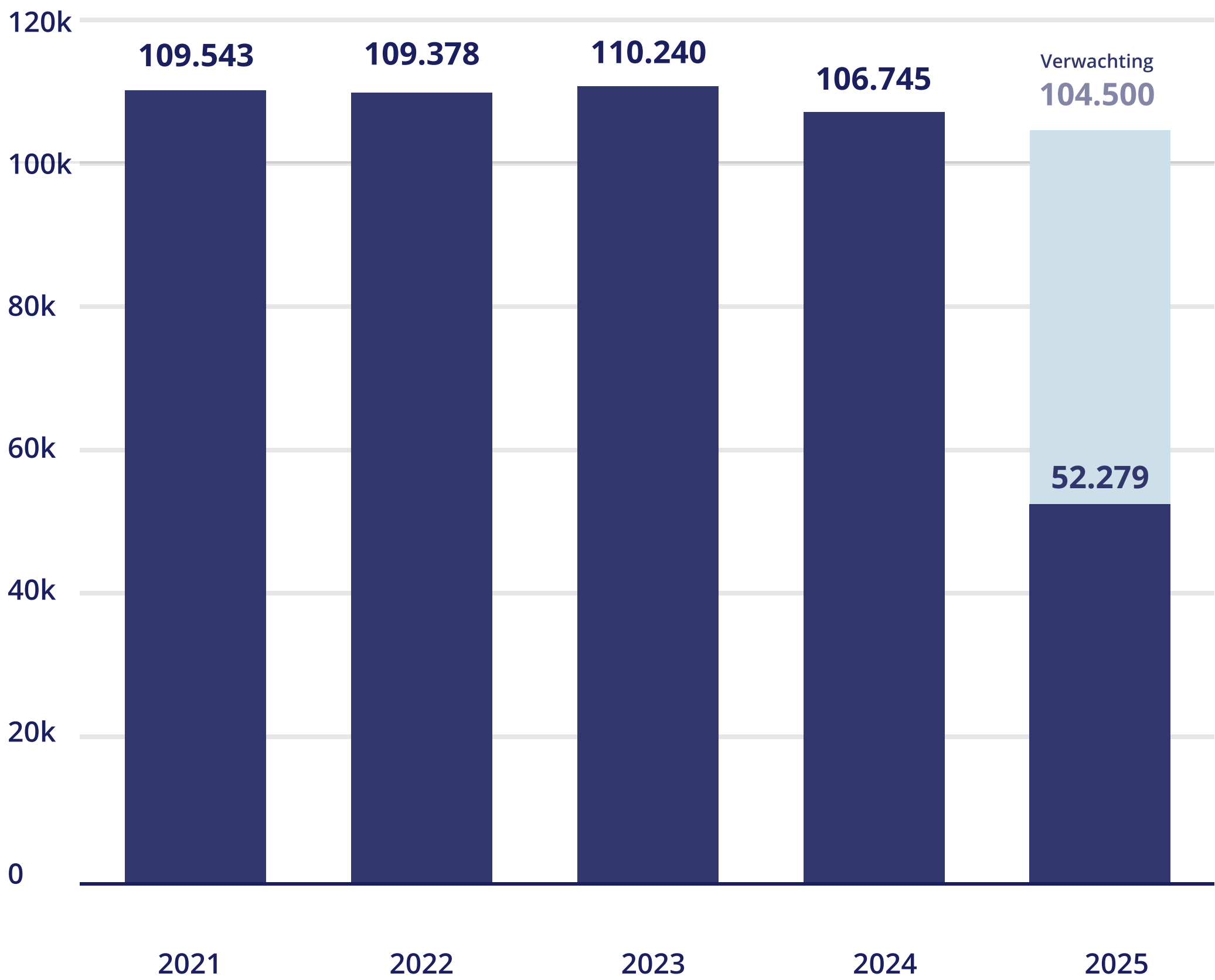
Het aantal kleinverbruiksaansluitingen (KV-aansluiting) betreft alle nieuw aangelegde en in bedrijf genomen aansluitingen tot en met 3 x 80 Ampère voor onder andere woningbouw, MKB, laadpalen en onbemande objecten zoals openbare verlichting en bushokjes.

De realisatie van nieuwe KV-aansluitingen is vrij constant. Er is een toenemende vraag naar nieuwe aansluitingen voor publieke laadinfrastructuur en een toenemende vraag van klanten die eigenlijk een grootverbruiksaansluiting (GV-aansluiting) willen. Vanwege de wachtrij voor grootverbruik kiezen deze klanten voor een KV-aansluiting. Aanvragen voor nieuwe woningen blijven een groot aandeel, maar nemen niet toe, omdat de bouw van woningen lijkt te stagneren.

De realisatie van verzwaarde, verplaatste en aangepaste KV-aansluitingen is de afgelopen jaren gestegen, maar inmiddels afgevlakt. Door de gestegen gasprijzen is de elektrificatie sinds 2021 toegenomen, met meer aanvragen voor een gewijzigde aansluiting als resultaat. Bijvoorbeeld door de wens om zonnepanelen te installeren. Het wijzigen van KV-aansluitingen vormt een significant deel van de werkzaamheden van de netbeheerder, omdat het elektriciteitsnet niet is gebouwd voor invoer en piekafname bij KV-aansluitingen.

Aantal nieuwe KV-aansluitingen

Aansluittermijnen KV

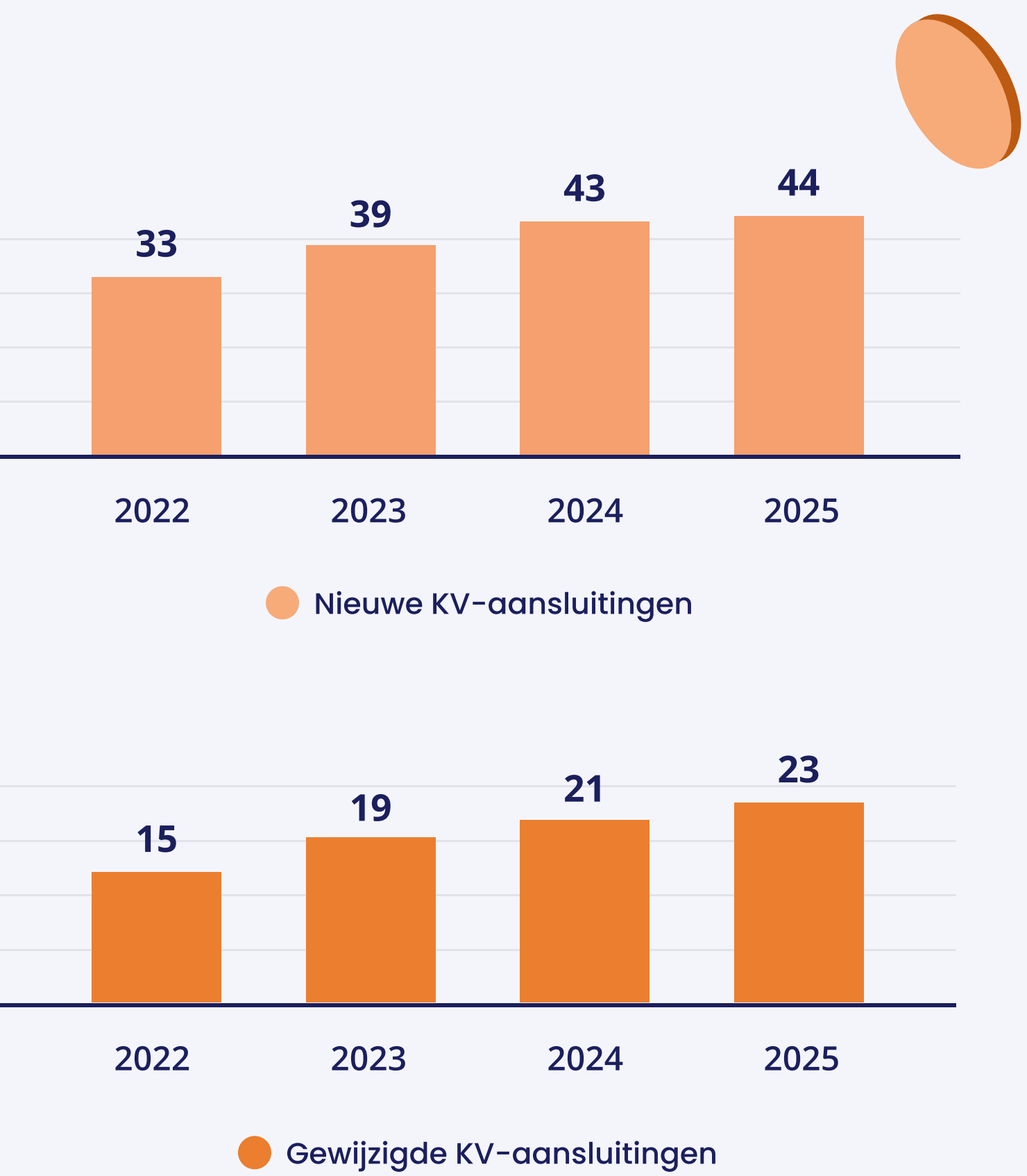
Aansluittermijnen van KV-aansluitingen lopen erg uiteen. De termijn is vooral afhankelijk van het soort werk dat voor een aansluiting nodig is. Het realiseren van een aansluiting waar bijvoorbeeld een netuitbreiding en graafwerkzaamheden voor nodig zijn, duurt veel langer dan het realiseren van een aansluiting waarvoor dat niet nodig is. De verwachte aansluittermijn voor een specifieke klant kan dus afwijken van het gemiddelde. Met de Stroomnetchecker van de netbeheerders kunnen klanten via hun postcode zien hoe vol het stroomnet in hun buurt is en wat de kans is dat zij langer moeten wachten.

De netbeheerders werken samen met de ACM en stakeholders aan een nieuw codebesluit om meer duidelijkheid over verwachte aansluittermijnen te geven. In de uiteindelijke aansluittermijn spelen namelijk veel factoren een rol. Deze kunnen niet allemaal door de netbeheerder worden beïnvloed. Bijvoorbeeld omdat klanten zelf ook handelingen moeten uitvoeren die de doorlooptijd beïnvloeden.

Daarnaast blijven de netbeheerders streven naar duidelijke en betrouwbare communicatie tussen de netbeheerder en klant. Netbeheerders verbeteren hun interne processen met als doel om de klant beter te informeren via frequenter en eerder contact. Frequenter en eerder klantcontact zorgt voor meer transparantie over realistische aansluittermijnen.

De gemiddelde aansluittermijnen lopen de laatste jaren op. De netten toekomstbestendig maken, zodat er meer KV-aansluitingen kunnen worden gerealiseerd, vereist namelijk steeds meer werk. Daarnaast is er een toenemend tekort aan technici en neemt de complexiteit van het werk bij het realiseren van aansluitingen toe.

Gemiddelde aansluittijd in weken

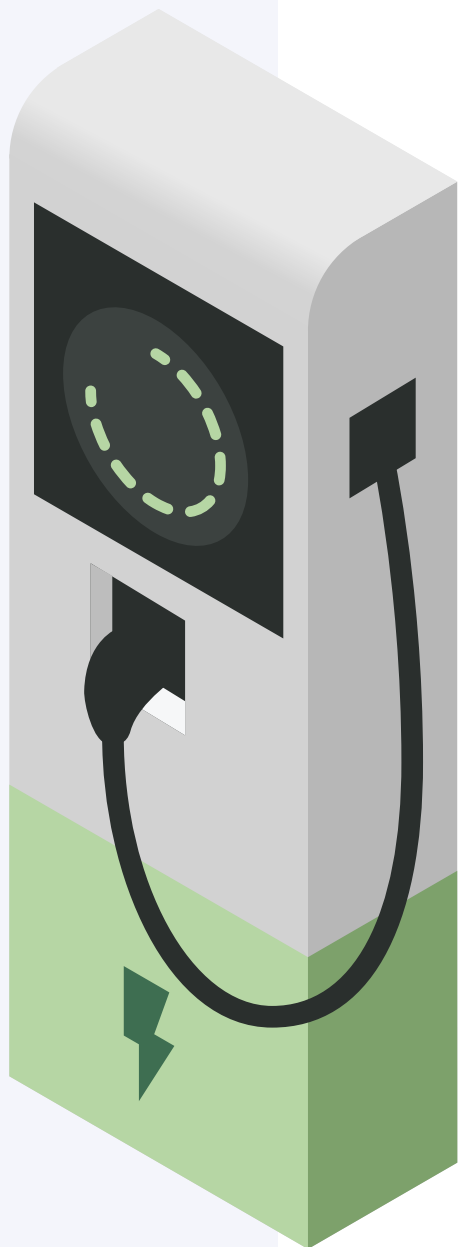

Laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer

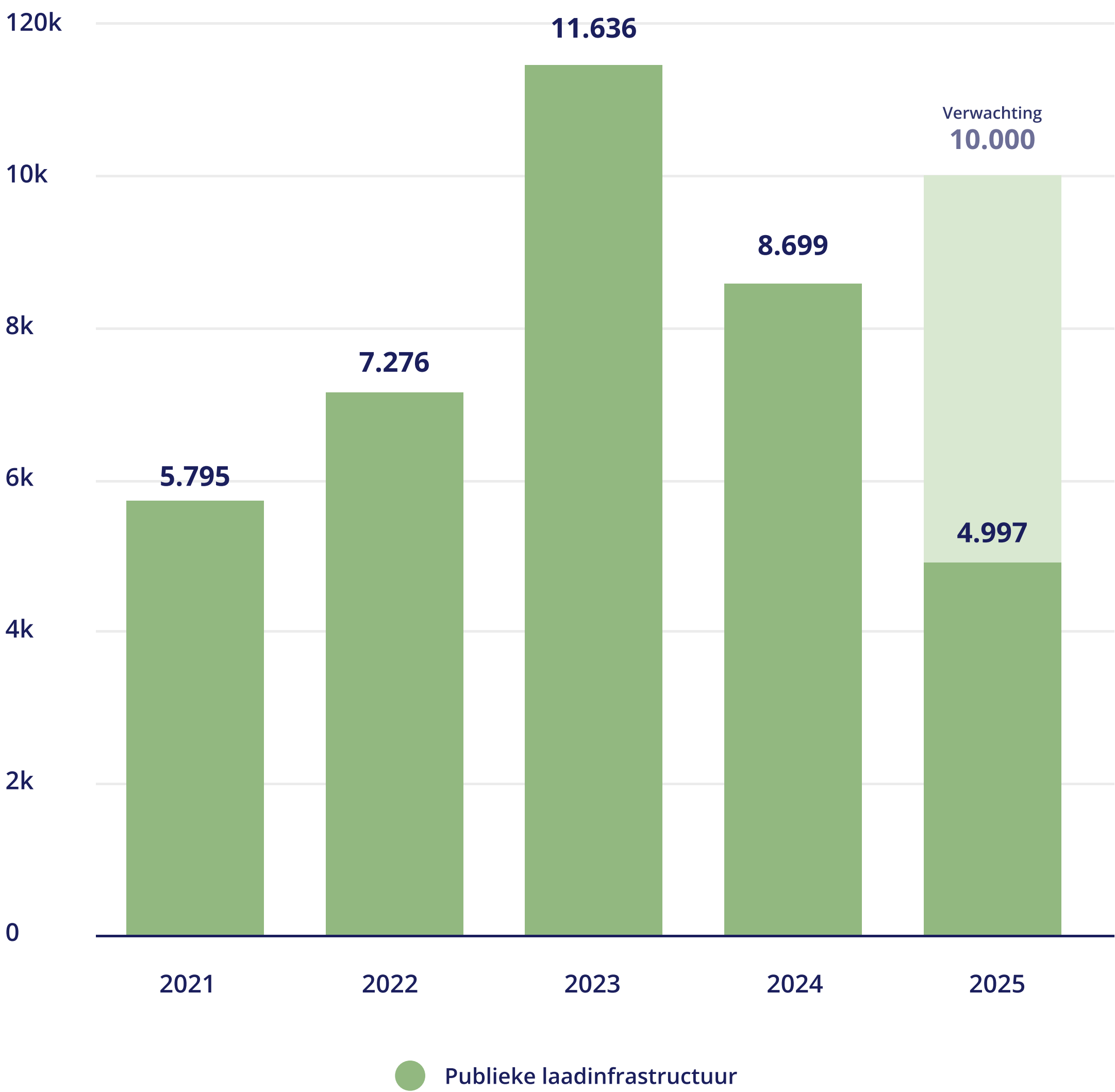
In de tabel rechts wordt het aantal gerealiseerde elektriciteitsaansluitingen per jaar voor het opladen van elektrische auto's via publieke laadpunten getoond. Dit zijn de laadpunten die 24/7 toegankelijk zijn op een publieke locatie met een eigen netaansluiting.

Er is een groei in de realisatie van aansluitingen voor publieke laadpunten. De verwachting van ElaadNL, het kennis- en innovatiecentrum voor elektrische voertuigen van de netbeheerders, is dat de komende jaren de groei voortzet. Deze verwachting is gebaseerd op recente marktontwikkelingen en -analyse.

Meer informatie rondom laadpunten en elektrisch vervoer vind je op de [website van ElaadNL](#).

Nieuwe elektriciteitsaansluitingen

Hoofdstuk 5

Slimmer Inzicht

Ontwikkelingen

Doelstelling

Het creëren van slimmer inzicht door het ontwikkelen van (indien mogelijk open-) dataproducten, aansluitend op de behoeftes van de LAN stakeholders, waaronder het bedrijfsleven en burgers.

Realisatie en optimalisatie van dataproducten

Op basis van behoeftes en mogelijkheden (zowel bestaande data als data uit bovengenoemde technische ontwikkelingen) worden er dataproducten geprioriteerd die inzicht verschaffen en bijdragen aan Beter Benutten-en Sneller Bouwen-toepassingen. Producten worden steeds (releasematig) op basis van eventuele nieuwe mogelijkheden en nieuwe inzichten en behoeftes verbeterd.

- De eerste pilots van de Buurnet app lopen in heel Nederland. Deze app maakt het gezamenlijke energieverbruik binnen een wijk inzichtelijk door inzicht te geven in de drukte op het stroomnet, zodat gebruikers op het juiste moment energie kunnen gebruiken. Dit verkleint de kans dat stations overbelast raken én de kans op stroomuitval vermindert. In het vierde kwartaal komt er een nieuwe release waarin een test op gedragsverandering bij consumenten is opgenomen.
- Er komt in het vierde kwartaal een nieuwe grote release van de [capaciteitskaart](#). In deze nieuwe release wordt er meer inzicht gegeven in de aankomende capaciteit over meerdere netvlakken door de jaren heen.
- In de aankomende kwartalen zal er stap voor stap meer inzicht worden gegeven in de flex-mogelijkheden, die via netbeheerders beschikbaar komen.

Blijven aansluiten op behoeftes

In de initiële LAN actieagenda zijn data/informatie-behoeftes geïdentificeerd. Deze worden aangevuld met behoeftes van LAN-partners en periodiek geëvalueerd. Op basis hiervan prioriteert en ontwikkelt de actielijn Slimmer Inzicht de roadmap van gezamenlijke dataproducten.

- Op 11 juli is een nieuwe versie van de [dataprodukten roadmap](#) gepubliceerd. In deze versie is de roadmap weer geactualiseerd met enkele verschuivingen in de planning, door veranderende prioriteiten, behoeften en inzichten van dataproducten.
- Er wordt steeds meer een continue dialoog gevoerd met verschillende stakeholders om hun behoeften te vertalen naar dataproducten op de roadmap. Stakeholders worden stap voor stap meegenomen: van het verkennen van databehoeften tot het definiëren van concrete dataproducten, en blijven tijdens de realisatie betrokken om te toetsen of deze dataproducten daadwerkelijk de databehoeftes invullen.

landelijk
actieprogramma
netcongestie

Meer informatie? Klik [hier](#)!